

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПРАГМАТИЗМ
(вибіркова)

Освітньо-професійна програма	Філософія
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська

Профайл викладача

[http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3614\]\[caf_pers_id\]=694&commands\[3614\]=item](http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3614][caf_pers_id]=694&commands[3614]=item)

Контактний тел. (099) 0155009

E-mail: i.pochynok@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2336>

Консультації **онлайн:** за попередньою домовленістю
очні: за графіком

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прагматизм – одна з провідних течій сучасної філософії. Її особливістю є те, що постановка і розв'язання філософських проблем здійснюється нею на основі принципу діяльності. Дослідницька програма прагматизму передбачає: а) подолання споглядального характеру попередньої філософії; б) наближення філософії до життя, її пряме підпорядкування проблемам та інтересам людини; в) розробку неklasичного типу раціональності. Нині відбувається посилена прагматизація всіх сторін суспільного життя, філософії та методології науки.

Відтак **метою** даного курсу є висвітлення широкого кола питань, що стосуються історичного розвитку і теоретичних засад прагматизму та його впливу на суспільну практику і наукове пізнання. У зв'язку з цим передбачається розв'язання таких **завдань**:

1. Розкрити специфіку прагматизму, його принципи і функціонально-методичні особливості.
2. Проаналізувати логіку і основні етапи історичного розвитку прагматизму, його відношення до класичної і неklasичної філософії.
3. З'ясувати конкретний внесок у розробку філософії прагматизму його основоположників та їх послідовників.
4. Показати своєрідність прагматистської реконструкції філософії та розв'язання проблем світогляду, людини, наукового пізнання, практики.
5. Дослідити характер впливу прагматизму на формування та розвиток філософії науки, причини її прагматизації.
6. Експлікувати значення прагматизму у формуванні неklasичного типу наукової раціональності.
7. Обґрунтувати важливість настанов прагматизму в осмисленні ситуації постмодерну сучасної філософії.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Класичний прагматизм	
Тема 1	Прагматизм – філософія дії
Тема 2	Логічний прагматизм Ч.С. Пірса
Тема 3	Радикальний прагматизм В. Джемса
Тема 4	Розвиток прагматизму як інструменталізму Дж. Дьюї
МОДУЛЬ 2. Некласичний прагматизм	
Тема 5	Прагматизм Р. Рорті
Тема 6	Прагматизм і становлення філософії науки
Тема 7	Прагматизм у контексті сучасної філософської думки

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

В ході викладання застосовуються: метод проблемного викладу матеріалу, опитування й аналізу, дискусії й полеміки, мозковий штурм, метод тестування.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

Види та форми контролю:

Формами поточного контролю є усна відповідь студента або ж письмова (тестування, творча робота, модульна контрольна робота).

Формами підсумкового контролю є **комплексний залік**, який передбачає змішану форму – усна доповідь і тести в електронному режимі.

Засоби оцінювання:

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- рецензії першоджерел (філософських статей і витягів із філософської літератури);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

3 бали – вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Здобувач виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент).

2.5 бали – магістр виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та одногрупників. Доволі часто звертається до конспекту.

2 бали – здобувач виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно прикутий до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

1.5 бали – магістр відповідає, читаючи з ксерокопії, без допомоги якої у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему.

1 бал – читає з ксероксу чи конспекту, матеріал розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та колег відповісти не може.

0 балів – відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання.

Крім усної відповіді передбачено загальні принципи розподілу балів за інші види роботи:

1-2 бали – усна відповідь на конкретне запитання (не репродуктивного характеру) на лекційному чи семінарському занятті в ході фронтального опитування;

1-2 бали – змістовне доповнення (мінімально – 2 хвилини);

5 балів – тест до кожної з тем (10 питань);

1-2 бали – формулювання змістовних запитань до доповідача;

1-5 балів – підготовка презентації з глибоким смисловим навантаженням до теми лекційного чи семінарського заняття (за погодженням із викладачем);

1-10 балів – підготовка тез до наукової конференції (вимоги: повинні мати науковий характер, написані на основі наукових статей, монографій, не тільки підручників; максимальна оцінка залежить від складності теми);

Перелічені види роботи можуть виконуватися не тільки на семінарському занятті. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати за один змістовий модуль – 30.

Визначення балів за знання та вміння студентів

Залік проводиться у тестовій формі. Максимальна кількість балів – 40.

Для студентів денної форми навчання результат залікового тестування додається до суми балів, набраних ними протягом семестру. У спірних ситуаціях (коли студенту не вистачило 1-2 балів до кращої оцінки) студенту надається можливість усної відповіді за білетом додатково для підвищення балів (максимально ще + 5).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<https://esu.com.ua/article-882840>

<https://social-science.uu.edu.ua/article/731>

<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/77294/08-Zharkyh.pdf?sequence=1>

<http://nzpr.ukma.edu.ua/article/view/208863/209018>

<https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/275/300>

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2336> <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова.

<http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського.

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

**Детальна інформація щодо навчальної дисципліни «Прагматизм»
висвітлена у презентації <https://termin.in.ua/prahmatyzm/>**

